

שביל הברייחה

רואים אותך, אז כבר משהו לא בסדר. את כבר עושה יותר מדי בתור אישה. לא מקום קל להיות בו. אבל זה רק הסעיר אותי עוד יותר."

לא הייתה לה ילדות קלה ומאושרת. כשהייתה בת 15 החליטו הוריה להיגרש, ועולמה, היא אומרת, חרב עליה. וכאילו זה לא הספיק, התא המשפחתי המצומצם ממילא גם התפצל לשניים. אמה עברה לגור עם בן זוגה בעין הוד ולקחה איתה את בנה הצעיר ניר. רונית נותרה עם אביה ונדרה בין דירות שכורות. מאוחר יותר עברה לקיבוץ משמרות כילדת חוץ, "וגם שם לא לי" קקתי רבש".

על תהליך התפרקות המשפחה, שהותיר את כל בני הבית חבולים רגשית, העדיפה לא לדבר. במקום זה היא נסעה מכאן הכי רחוק שיכלה, נדרה בין ארצות, ואפילו לא ידעה שהיא בורחת. גם עכשיו היא חוששת להישקף, וזכרת היטב כיצד פתח הראיון ההוא של אחיה את הפצעים הישנים. לכן היא בוררת מילים ער כמה שהיא יכולה.

"ברור שהיו כעסים על כך שההורים פיצלו אותנו, והיו מריבות ובכי והמוץ קשיים, אבל קיבלנו את זה. כל אחד מאיתנו מצא דרך להתמודד עם הקשיים באמצעות האמנות והיצירה. היום, בתור אמא, קשה לי לחשוב כמונחים של האשמות וכעסים. אני לא מרגישה את זה עכשיו. אני נמצאת הרבה פחות בעמדה של שופטת או מתחשבת. יש לי מגיפה שלא מעניין אותי לפתוח אותה. היום ברור לי שההורים שלי היו כאלה בגלל הירדן שבה הם גדלו. הכי חשוב שהם מצאו אהבות אחרות והם מאושרים".

על דבר אחד אין מחלוקת: כמו במקרה של אחיה, גם את התבגרותה, לטוב ולרע, עיצבה התפרקות המשפחה. הצטרף לזה משבר חברתי גדול, סוג של חרם, שגרם לה לעזוב את העיר ולעבור לקיבוץ, אותו היא מתארת כשי-ריה כמו מוות של ילדה שחולמת לשחק על כמה ולירדה מחדש של מישהי אחרת שמוותרת על החלומות האלה. "אלה היו שנים קשות מאוד בשבילי", היא מציינת.

המפנה המשמעותי בחייה הל עם גיטת ליחירת ההסרה של דובר צה"ל. אז גם עקרה לתל אביב. כשהשתחררה, התחננה עם המוזיקאי יריב ארמוני, ושניהם נסעו לארה"ב. הם נחתו בניו יורק, עברו לסן דייגו, משם ללוס אנג'לס ולסן פרנסיסקו, ושם נפרדו. ברגמן גשאר לבר, למרה משחק בבית הספר של ג'ון שלטון, והתפרנסה מעבודות זמניות כמוכרת בגדים.

● בעצם, כל הזמן ברחת מהתמודדות עם החיים בארץ. "עברתי בילדות פצע חברתי ופצע משפחתי. מצד אחד, זה זרק אותי חזק לכיוון של יצירה, ואני מודה לאלוהים על התהליך הזה. מצד שני, לא היו לי כלים להתמודד עם הפצע ולא היה מקום שבו קיבלתי עזרה. לכן ברחתי מפה, גם אם בזמנו חשבתי שזה היפוש, מין נודדות שגרמתי לי טבעית. יש לי חברות שתהות איך עזבתי את הבית בגיל כל כך צעיר ונסעתי לחיות במקומות רחוקים. בשבילי זו הייתה הישרדות".

סבא דרש שאעשה הפלה

אחרי חמש שנות נדודים שבה ארצה, כשהיא בת 25, החלה ללמוד משחק ב"בית צבי", אבל לא הצליחה להתמסר לתהליך הפנימי שגדרשה לעבור. "לא והמשך"

מאת אורית מרלין-רוזנצווייג

צילום: גל חרמוני

מ ה גורם לאדם שעוזב את הארץ לחזור אל תבנית גוף ילדותו? מה מעורר בו געגוע לאהבה המורח תיכונת שסועת המלחמות לאחר שניסה חיים שלווים בחיקן של מדינות זרות? במקרה של רונית ברגמן (43), פעם סולנית להקת "פלסטיק ונוס" היום שחקנית ("להוציא את הכלב"), זה היה חוף הים של חיפה שעשה לה קורץ בלב. אחרי 12 שנות מגורים בחו"ל (עשר בלונדון, שנתיים במקדוניה), שבה עקבה מרחוק אחרי הצלחתו של אחיה, הקלנוען ניר ברגמן ("כנפיים שכורות"), היא הגיחה לכאן לשלושה חודשי ניסיון בקיץ שעבר, עם הבעל ושני הילדים, ומבול של תובנות נחת על ראשה.

"בשנתיים האחרונות הכנתי שכנראה לא אוכל להקים בית במקום אחר חוץ מבישראל", היא מסבירה, "אבל הילדים שלי, אליה (8) ואנרי (6), לא רצו לשמוע. התגוררנו במקדוניה, היה להם טוב, אז הגענו להסכם שאנחנו באים לקיץ לניסיון ונחליט איך אנחנו מרגישים. הגענו לדירה של המשפחה שלי בחיפה, אבל הילדים עדיין היו רשומים בבית הספר שם. בגלל זה היינו צריכים להחליט מהר. המתח סביב ההחלטה לווה בהמון פחדים. ואז היינו כולנו בחוף הים, התחבקנו ואמרנו: נשאר".

יום אחרי ההחלטה להכות שורשים בארץ החלו לנחות טילים על חיפה כמי סגרת מלחמת לבנון השנייה. ברגמן לא מיהרה לארוז מזוודות. יותר מדי שנים היא ברחת מהפצעים של ילדותה. היא הרגישה שעכשיו הוא הזמן להתמודד. "היה ברור שהטילים לא יכריחו אותנו מהארץ, אבל כן מחיפה. ניר, אחי, נתן לנו מיד את הדירה שבה הוא עובד בתל אביב. הייתה לי גם בעיה מה לסכיר לילדים. הם הרי הגיעו מהמקום הכי רגוע בעולם".

● מה אמרת להם? "אמרת שאלה אימונים של הצבא, וכל המלחמה הם לא שמעו חרשות. התעדכנתי בסתר. אנחנו רגילים לאועקות ולמקלטים, אבל לקחת את הילדים ולהביא אותם לתוך הדבר הזה, בשביל זה הייתה חייבת להיות סיבה טובה".

פצע חברתי ופצע משפחתי

הסיבה העיקרית שברגמן חזרה ארצה היא הרצון להפסיק לפחד ממסגרות ומקרבה צפויה למשפחה, שסיפור התפרקותה בעקבות גירושי ההורים נפרש בעבר בראיון חושפני שנתן אחיה עם צאת סרטו עטור השבחים "כנפיים שברות".

היא נולדה וגדלה בשכונת נווה שאנן בחיפה. אביה הוא דוקטור לפיזיקה בטכניון ויועץ מחקר ופיתוח המתגורר כיום בתל אביב. לאמה יש משרד לא-דריכלות ותיק בחיפה. היא דור שמיני בארץ מצד אביה, בן למשפחה דתית מצפת שחזר בשאלה. אמה באה ממשפחה שעלתה מגרמניה.

"אני באה מבית של רבנים מצפת ושל ייקים כבדים, לא בדיוק מקום שמי פרגן לפרובוקטיביות", היא מגחכת. "אצלם כל דבר נחשב פרובוקטיבי. אם

תהיתם אי פעם לאן נעלמה רונית ברגמן, הסולנית של "פלסטיק ונוס"? היא לא. זאת אומרת, היא לא נעלמה. היא רק נסעה להמון זמן. בהתחלה ללונדון, אחר כך למקדוניה. עכשיו היא חוזרת משם עם בעל מקומי, שני ילדים, ותפקיד בסדרה "להוציא את הכלב", שעשה אח שלה, ניר ברגמן. העדפת קרובים? אתם אמרתם

יכולתי לחיות פה. לא היו לי כלים להתמודד עם היצירות שלי והסערת יכולתי, וגם לחברה מסביב לא היו כלים להתמודד עם זה."

היא הצטרפה כסולנית לחברי להקת "פלסטיק ונוס" בגרסתה הראשונה לאחר שצפתה בהם בהופעה, התאהבה על הדרך במנהיג הלהקה יורם גור, והפכה לבת זוגו. תוך זמן קצר כבר הייתה חלק בלתי נפרד מהחבורה. שנה וחצי אחר כך עזבו כולם ללונדון.

זה המקום לעצור ולתת הסבר למי שישן עמוק בניינטיז: "פלסטיק ונוס" הייתה אחת הלהקות הכי חשובות שפעלו בסצינת האנדרגראונד המקומית בתחילת שנות התשעים. היא ניסתה, באופן חדשני, ליצור "ניוז", רוק בלתי מסוננת ועמוס דיסטורשנים, ובקיצור, לא המוזיקה שתרצו לשמוע לפני השינה.

אחרי אלבום אחד ואינספור הופעות מול מעריצים שהתגבשו סביבם, הריגשו חברי הלהקה שלונדון תהיה מעון הולם יותר ליצירתם. סמוך לע"י זיבת הארץ עקב אחריהם מהצד ניר, אחיה של רוג'ית, לפני שהפך לקולנוען, עז, והנציח במצלמה ביתית את ההתרגשות, הלבטים והפרידה. כך נוצר "דעש בשקט", סרט דוקו-מוזיקלי קסום, שהנציח רגעים נדירים בחייה של הלהקה.

ברגמן התגוררה בלונדון משנת '92. בשנת '95 נעדר סיבוב הופעות האירופי של "פלסטיק" ושם פגשה את דרוק, מתופף, אורח מקדוניה. היא נכנסה להריון, נישאה לו והקימה בית בלונדון, שם נולדו שני ילדיהם. בע"ש 2009, שנים בלונדון עברה המשפחה למקדוניה. השניים הקימו את להקת ONE OF US. הציאו תקליט בכורה, והשתלבו בחברת בסצינה המקומית. עם הילדים דיברו אנגלית. רק עכשיו הם לומדים עברית.

כשנודע על הריונה הראשון קיבלה טלפון מהסבא הדתי שלה, שה' בהיר לה מה הוא חושב על אורח חייה הנופשי. "הוא נפגע שאני בהריון לפני שהתחתנתי, ורצה שאעשה הפלה. לא ריברנו כמה שנים, אבל בשנים האחרונות חלה התקרבות. הוא בן 94 היום וחי בבית אבות. כשבאתי לבקר אותו עם הילדים אחרי הרבה שנים הוא קיבל אותנו בחיוך מדהים. אנחנו מבקרים אותו הרבה. האהבה בסוף מנצחת".

ההיריון סימל גם את סופה של תקופה סוערת בחייה לצד שירת הברבור של "פלסטיק ונוס". גור נפצע קשה בתאונת רכבים בלונדון, דיימנדה, מתופף הלהקה, נהרג בתאונה, והגר מגן, הבסיסטית, עזבה לבי לג'יה.

● הלהקה בעצם נפחחה את נשמתה מוקדם מהצפוי. יש תחושת ההמצחה?

"לא, כי היה כוף לא נורמלי מהתחלה ועד הסוף, על אף שהסוף היה טוב. היינו את זה בצורה מחלטת ומשמלת. הייתה צעקה במוזיקה והיא נשמעה איפה שהיא הייתה צריכה להישמע בתקופה הזו. אני גאה מאוד בתקופה הצעקונית הזו, זה חלק ממני, אבל המשכתי משם הלאה ולא נתק עתי. נכון שבעבר היו לי רגשות אשמה לא מודעים בגלל התאונה של יורם, שהיה בעבר בן זוגי, אבל כשהוכרתי את דרוק בסביבת הופעות שלנו ונכנסתי להריון, היה לי ברור שאני איתו. זו בעצם הייתה התפרקות הלהקה. יורם נשאר לבד. באותו זמן קרתה התאונה הנוראית, אבל אי אפשר להגיד שזה קשור אלינו. הנשמה שלי התכנסה מספיק שנים בשאלה."

● איזה מין חיים היו לך במקדוניה?

"גרנו בסקופיה, עיר הבירה של מקדוניה, שהיא עיר גדולה עם מיליון תושבים, התפרנסנו מהלהקה שלנו ONE OF US ועברנו בעבודות מזדקנות. אני תרנגולת, ובעלי בנה ריהוט פה ושם. ילדיהם היה נפלא, הם הריגשו כמו בימי בנימינה של פעם, שמסאירים את הדלתות פתוחות. הכל מאוד רגוע שם, איזו גואינג."

● למה החלטתם להתגרר שם?

"בעלי הוא בן יחיד, באנו לשם בגלל משפחתו. הריוני פנסינג'רים שעבדו בחברת החשמל המקומית, אנשים נפלאים. לכולם שם, וגם לנו, יש בית קיץ מוזיקלי לעיר, ואת התופשות וסופי השבוע היינו מבלים בוויולה הגדולה של המשפחה. היו סביבנו המון חברים עם משפחות. הקטע החברתי חשוב שם, אולי משום שלאנשים אין הרבה כסף. הם יודעים לחגוג ולהיות ביחד. גם מבחינת היצירה היינו פעילים מאוד. כתבתי הרבה שירים לבד ועם הלהקה שלנו, שהייתה מפורסמת מאוד. עשינו המון הופעות אקוס'טיות וחשמליות. היום אנחנו מבקרים שם ושומרים על קשר קבוע עם כל החברים."

זוגיות עם רמי הויברג

עכשיו יש לה מחשבות על הרובק חדש. אבל גם קריירה חדשה עומדת בפתח. כששבה ארצה בישר לה אחיה, כי ככל שזה תלוי בו, תמיד תהיה לה עבודה. כך קיבלה את תפקידה הראשון כשחקנית בסדרה החדשה "להוציא את הכלב" של ניר ברגמן ושירלי מושיף (שבת, 22:00, HOT3). שישה פרקים בסך הכל, אבל הודמנות לעשות את מה שחלמה תמיד.

הסדרה מתארת יום סוער בחייהם של כמה זוגות דיירים בבניין משותף בתל אביב, וברור שכמהלך היום הסיפורים יצטלבו ויתחברו באופן הרמוני עד לפרק הסיום. הפרק הראשון פותח בבלגן תקשורתי שמתרחש מול הבניין בשל שערורייה בחייה של אחת הדיירות, מורה לאמנות בתיכון (נועה ברקאי). שמנהלת רומן אסור עם יאיר, התלמיד הקטין שלה. מחר צריך להיפתח המשפט בגין בעילת קטין, וצלמי החדשות והפראצי עומדים בחוץ ומחכים שתצא החוצה להוציא את הכלב. במקביל, גם אצל הדיירים האחרים לא משעמם. ניצה (אורלי זילברשץ-בנאי) כועסת על בעלה הברזני עורר (מוני מושונבו), ואילו בתם נועה (נטע רייסקין) מנהלת רומן עם אלוך הנשוי (צחי גראר). רוג'ית ברגמן מגלמת את גליה, אשתו של אבנר (רמי הויברג), עורך דין יאפי מנוכר, שמתכנן לה מסע נקמה לאחר שמ' תברר כי בגדה בו. בפרקים הבאים הוא יגרור אותה למסיבת חילופי זוגות, כאקט של נקמה, והיא תשתף פעולה כדי לרצות אותו, אבל שניהם צפויים לחוות דברים מטלטלים במקום ההוא.

"גליה היא קרמיקאית רכה ונעימה, היא שונה מאוד מבעלה, שהיא עורך דין מתוקתק, ואולי זה סוד הקשר ביניהם", מההרפת ברגמן. "היא בוגדת בו, אבל די ברור שלמרות הבגידה היא עדיין אוהבת את בעלה."

● זה התפקיד הראשון שלך בשחקנית. עזר שאחייך נתן לך הוראות? "במובן מסוים כן, היה מאוד נעים, כי יש בינינו קשר נהדר. אבל זה גם קשה, כי שנינו הרגשנו שמפני שהוא אחי אנחנו צריכים לעבוד בצורה הכי רצינית ומדוקדקת."

ניר ברגמן. "הוא כל כך טוב עם אנשים, חבין ללבם"

"גם בילדות הייתה בינינו אהבה גדולה ומהתחלה הייתה בינינו שותפות. הוא כמו אח תאום שלי, על אף שאני מבוגרת ממנו בערך חמש שנים. יש בינינו סוג של תקשורת שאני לא יודעת להגדיר אותה, אבל אולי הוא מיסטי. יש קטעים שאני תנו מרגישים אחד את השני ממחוק."

● בשנים שלא התגוררת בארץ קרו כמה דברים בחייו של אחייך. הפעם את פוגשת אותו אחרי כנ"סיום שבורות" ו"בטיפול",

בשהוא נושא כתרים ופרסים של קולנוען מוערך. איך היה המעבר ממשבצת האחות הבכורה למשבצת השחקנית על הסט של האח המצליח?

"אני לא חושבת שמשדו התהפך. מבחינתי, הוא תמיד היה שם בשבילי. הפרגון שלו לא התחיל רק עכשיו. תמיד נתנו יד אחד לשני. כשנר צילם את הסרט על הלהקה שלי קראנו לו 'ההשראה שלנו', כי הוא כזה. הוא כל כך טוב עם אנשים, מבין ללבם, וזה חלק מהגדולה שלו ככנאי וכתסריטאי. זה כל כך מגיע לו, כל הטייטלים האלה. הוא נמצא בדיוק איפה שהוא צריך להיות. נכון שהנטיית הטבעית שלנו היא שאני אחיה על הבמה והוא ית'נוגן וימציא, אבל היכולת שלו היום לתת לי את היד ולמשוך אותי לבמה, להעניק לי פרגון היסטורי ולהגיד 'זה בסדר', מרגשת אותי."

● ברור לך שיגידו שניר ברגמן סוּרר גיב לאחותה. "זה לא הגיוני שזה לא יקרה. אבל אם הוא לא היה לוקח אותי לתפקיד, זה היה נראה לי מוזר, כי אני הרי רוצה לשחק ולמדתי משחק, והוא מאמין בכישרון שלי. אז למה לא? רק משום שאני אחותה? כבר שנים ניר אומר לי 'כשתגורי בארץ, יש לך עבודה'. הוא מאמין יותר ממני בכישרון שלי כש'חקנית. הרי עסקתי במשחק וזה מה שרציתי להתעסק בו כל החיים, אז הוא פשוט עזר לי לפתוח את הדלת הזאת, שהייתה סגורה הרבה שנים. עכשיו הדלת פתוחה, ואני לא מתכוונת להישאר יותר מאחוריה."

העיפרון היה חרב

ברגמן הסוערת נרגעה. את ימיה היא מעבירה כמורה לרוק בבית הספר הפתוח בחיפה, שם לומדים ילדיה. בקרוב ייצא ספר השירים הראשון שלה, "קבר משלך" (הוצאת גוונים). "אני כותבת שירים מאז הילדות. זה היה כלי"

רוג'ית ברגמן (שנייה משמאל) ב"להוציא את הכלב"

העיפרון היה חרב והשיר היה המגן", היא מתפייסת. דרוק, בעלה, שעובד היום במשרד האדריכלים של אמה ("יש לו ידי זהב, הוא יכול לבנות בית מן היסוד"), הוא הכוח המניע מאחוריה.

"הכרתי אותו כשהייתי בת שלוש. הגוף והרחם היו מוכנים, והיה ברור לשנינו שהוא יהיה האבא של הילדים שלי. ואף פעם, אגב, לא חשבתי על ילדים עד שהכרתי אותו. לפניו היו לי אהבות וקשרים הזקים וארוכים, אבל כשהכרנו השתנתה ההבנה שלי לגבי האהבה. כתבת אי שיר: 'הגוף שלי היה שק שינה עד שהכרתי אותך'. איתו יש לי את האהבה במובן הכי אלוהי, טהור, נקי וקל."

● למה? מה יש לך איתו שלא היה לך עם אחרים? "שקט. כלי אלימות. אלימות תמיד גורא הסעירה אותי. אני לא מוכרת על אלימות פיזית של מכות ואשפוזים אלא על אלימות מילולית. עם בעלי זה לא קיים. אני לא מחפשת, למשל, שקט כלכלי. אין לי חלומות על יציבות. טיפוח האהבה והמשפחה זה מה שנותן לי את היציבות."

● הוא מקדונו, זה כל כך לתרבות הישראלית. זה בטח יוצר קשיים. "יש קשיים, אבל האהבה היא הרבר המשמעותי, והיא מה שמוביל את הקשר ואת המשפחה, למרות כל הפחדים שלי, עד גבול הפרייה, שאני אפרק, שאני לא אצליח."

● את מרגישה שהאזרה ארצה מאפשרת לך התאלה חדשה עם המד'שפחה שלך?

"אני ביחסים מצוינים עם הוריי. זה כמו שנפגשים עם חברים שלא רואים הרבה זמן. הזמן לא קיים. כאילו רק לפני חמש שנים ישבנו יחד, והנה, עכשיו, אנחנו ממישיכים מאותה נקודה. תמיד היינו בקשר, ובכל מקום שגרתי בו הם ביקרו אותי. אבל לגיד בחיפה זה סגירת מעגל, ויש גם פחד, שזהו, כי אין לי קוצים בתחת נכון לעכשיו. אני מרגישה רגועה מאוד כרגע, ואולי מהמקום הרגוע הזה אפשר להתחיל לפתוח את כל הדלתות שהיו סגורות."

"לפני כמה שנים ישבנו במקדוניה עם כמה חברים ומישו דיבר על המנהג שקיים בכפרים הקטנים כיוגוסלביה, לבנות ארון מתים למישהו שעורר התנגדות בכפר מאיזושהי סיבה. היו עושים לו הלוויה, כל הכפר היה עובר עם ארון מתים ריק ליד הבית שלו. כשהוא סיפר את זה, זה הדהד בתוכי כמו משהו שאני מכירה. כת'בתי המון שירים באותה תקופה, בין היתר את 'היא', שמתאר עצמות שסוגרות עלייך בעקבות רעידת אדמה, וגם את 'קבר משלך', וכל הזמן הסיפור הזה לא עזב אותי. זה פשוט היה תיאור של הוויה שעברתי בעצמי, גם אם זה לא היה בדיוק כך. מישהו היה בתוכי ופשוט הרגו אותה, והיא נמצאת שם כל השנים האלה. גם השחקנית שבי הייתה הילדה הזו שהרגו אותה."

● אבל לא מתת. את גם מצליחה היום. "אחרי כמה שנים הילדה הזו שבי הצילה את עצמה. וגם הצילו אותה. אחי נתן לה את הדחיפה האחרונה." ■